

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Bc. Jana Ferneckého ve věci

žalobce: **Mgr. M. S.,**
bytem X,
zastoupen JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou, advokátkou
se sídlem Národní 416/37, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí,**
se sídlem Loretské náměstí 5, 118 00 Praha 1,

o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničí ze dne 23. 1. 2020, č. j. 100202-3/2019-OPL,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů v řízení.

Odůvodnění:

I. Stručné vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí ministra zahraničí (dále jen „žalovaný“), kterým žalovaný zamítl jeho rozklad proti usnesení Ministerstva zahraničí (dále jen „ministerstvo“) ze dne 20. 12. 2019, č. j. 146141-2/2019-TO, jímž byla dle § 15 ve spojení s § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“) odmítnuta žádost žalobce o informace ze dne 9. 12. 2019 (dále jen „žádost“); a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
2. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplynulo, že žalobce v žádosti požadoval poskytnutí následujících informací (dále též jen „požadované informace“):
 - 1) Sdělení celkového počtu registrací v rámci telefonického objednávání k podání žádosti o dlouhodobá víza a žádosti o pobytová oprávnění na Velvyslanectví ČR v Hanoji za období od 11. 12. 2017, včetně, do ukončení objednávání termínů k podání žádosti prostřednictvím telefonní linky ZÚ ČR v Hanoji.

- 2) Sdělení celkového počtu žadatelů, kteří podali své žádosti o dlouhodobé vízum a žádosti o pobytová oprávnění na Velvyslanectví ČR v Hanoji, a to na základě registrace provedené v rámci telefonického objednávání k podání žádosti o dlouhodobá víza a žádosti o pobytová oprávnění na Velvyslanectví ČR v Hanoji za období od 11. 12. 2017, včetně, do ukončení objednávání termínů k podání žádosti prostřednictvím telefonní linky ZÚ ČR v Hanoji.
3. Prvostupňovým rozhodnutím byla žádost odmítnuta s odůvodněním, že se na požadované informace vztahují výluky z poskytování informací dle § 11 odst. 4 písm. a) a odst. 6 informačního zákona. Požadované informace se totiž bezprostředně týkají provozování telefonického objednávacího systému na ZÚ Hanoj (dále jen „telefonický objednávací systém“), jakožto předmětu útoku, k němuž se váže probíhající trestní řízení a šetření Policie ČR. O rozkladu, v němž žalobce namítal, že nevyžadoval informace způsobilé ohrozit trestní řízení, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. V něm se ztotožnil se závěry prvostupňového rozhodnutí. Odmítl pouze argumentaci ministerstva § 11 odst. 6 informačního zákona, která byla v projednávané věci nepřipadná. Souladně s ministerstvem uvedl, že pod výluky uvedené v § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona spadají i informace, které vznikly a existovaly mimo oblast trestního řízení, ale staly se skutečnostmi s probíhajícím trestním řízením souvisejícími. To je případ požadovaných informací, neboť se vztahují k provozování telefonického objednávacího systému, k němuž se probíhající trestní řízení váže. Ač se požadované informace týkají počtu registrací a počtu žadatelů přes telefonický objednávací systém za určité období, nelze tyto údaje vyjmout z celkového obrazu fungování telefonického objednávacího systému, jenž je jakožto nehmotný předmět útoku šetřen orgány činnými v trestním řízení. Dodal, že požadované informace jsou podstatné pro stanovení výše škody způsobené ČR – ministerstvu, jakožto poškozenému, stejně jako pro určení výše trestu v probíhajícím trestním řízení. Závěrem uvedl, že zveřejněním požadovaných informací, k němuž by bylo ministerstvo dle § 5 odst. 3 informačního zákona povinno, by mohlo dojít k ohrožení schopnosti orgánů činných v trestním řízení vyšetřit a řádně objasnit předmětnou trestnou činnost.

II. Obsah žaloby

4. Žalobce v žalobě namítal, že žalobou napadené rozhodnutí je nezákonné. Podotkl, že nevyžadoval informace způsobilé ohrozit trestní řízení, ostatně ani žalovaný neobjasnil, jak by sdělení požadovaných informací mělo trestní řízení ohrozit. Přitom pokud povinný subjekt postupuje dle § 11 odst. 4 informačního zákona, musí jeho rozhodnutí obsahovat zdůvodnění, na základě jakých skutečností by poskytnutím žádaných informací mohlo dojít ke zmaření či ohrožení účelu trestního řízení. Nepostačí obecné formulace, povinný subjekt musí uvést konkrétní okolnosti svědčící o tom, že v důsledku poskytnutí informací by mohlo reálně dojít ke zmaření či odhalení pachatele daného skutku, postavení pachatele před soud či že by bylo ohroženo provedení zákonného procesu, a v čem je toto ohrožení spatřováno. Žalobou napadené rozhodnutí však, vyjma obecné formulace, že požadované informace nelze vyjmout z celkového obrazu fungování telefonického objednávacího systému, neobsahuje žádné zdůvodnění souvislosti mezi požadovanými informacemi a trestním řízením. Dále uvedl, že poskytnutím požadovaných informací se schopnost ministerstva určit výši škody nemění a nemůže být ovlivněna.
5. Dodal, že je mu z jeho činnosti advokáta známo pouze jedno probíhající trestní řízení, nepřímě se týkající objednávání prostřednictvím telefonické linky. V uvedeném řízení však nejde o telefonní linku jako takovou, ale o způsob, jakým se obvinění dostávali do pořadí,

v němž byl jejich hovor přijat. Jedná-li se žalovanému právě o toto řízení, neexistuje důvod pro odepření požadovaných informací, neboť neexistuje souvislost mezi požadovanými informacemi a tímto trestním řízením.

6. Dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 1. 12. 2010, č. j. 1 As 44/2010-103, dle něhož lze odmítnutí poskytnutí informace dle § 11 odst. 4 informačního zákona akceptovat pouze, existuje-li v konkrétním případě naléhavá společenská potřeba pro tak zásadní omezení práva na informace, která musí být reálná a povinný subjekt ji musí označit a uvést konkrétní okolnosti, které ji dokládají. Upozornil také na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21. 3. 2019, č. j. 59 A 2/2018-54, v němž bylo judikováno, že odmítnutí poskytnutí informací o počtu osob, proti nimž bylo v konkrétní věci zahájeno trestní stíhání, dle § 11 odst. 4 informačního zákona není důvodné, neboť neexistuje možnost ohrožení trestního stíhání poskytnutím této informace. V nyní projednávané věci jsou požadované informace podstatně více odděleny od trestního stíhání, resp. s ním prakticky nesouvisí, pročez není důvod pro odmítnutí jejich poskytnutí.
7. Žalobce žádal, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

8. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že bylo zcela na místě poskytnutí požadovaných informací odmítnout dle § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona, neboť se vztahují k provozování telefonického objednávacího systému, k němuž se váže probíhající trestní řízení. Konstatoval, že úlohou ministerstva není detailně popisovat, jak by mohlo dojít ke zmaření či ohrožení odhalení pachatelů skutku či jejich postavení před soud. To je úkolem orgánů činných v trestním řízení. Žalobcův požadavek na uvedení konkrétního způsobu, jakým by mohlo zveřejnění požadovaných informací ohrozit trestní řízení, nemá oporu v informačním zákoně ani v jiném obecně závazném předpisu. Logicky totiž povinný subjekt, není-li orgánem činným v trestním řízení, nedisponuje znalostí takovýchto konkrétních okolností. K tomu upozornil, že ministerstvo má v probíhajícím trestním řízení postavení poškozeného. S odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. IV. ÚS 3208/16 uvedl, že při zvažování kolize práva na informace a ochrany jiného práva je u správních orgánů dostačující provedení elementární a bezformální úvahy, splňující požadavek srozumitelnosti a přezkoumatelnosti. V projednávané věci tak postačila elementární a bezformální úvaha o tom, že by zveřejnění požadovaných informací mohlo ohrozit probíhající trestní řízení, neboť s ním bezprostředně souvisí.
9. Dodal, že dle zprávy BIS za rok 2018 byl telefonický objednávací systém předmětem kybernetického útoku za účelem ovládnutí ze strany organizované skupiny, která vybudovala nelegální telefonní ústřednu, jež odkláněla příchozí hovory na linky ovládané nelegálními zprostředkovateli, a vytvářela dojem, že se jedná o legální hovory se zastupitelským úřadem. Jednalo se tedy o provoz nelegální telefonické ústředny. Trestní řízení je vedeno mj. právě o uvedeném, nejde v něm o to, zda se obvinění dostávali do pořadí, ale o to, že obvinění prostřednictvím této nelegální telefonické ústředny podvodně a za úplatu nabízeli registrační termíny k osobnímu podání pobytových žádostí. Upozornil, že žalobce vystupuje v uvedeném trestním řízení jako právní zástupce jednoho z obviněných, může tudíž požadované informace získat z trestního spisu.
10. K žalobcem uváděné judikatuře NSS uvedl, že vedení trestního řízení, s nímž požadované informace souvisí, je bezesporu dostatečně naléhavou společenskou potřebou pro omezení práva na informace. Ze skutečnosti, že je žalobce obhájcem jednoho z obviněných

v trestním řízení plyne, že požadované informace žádal v osobním zájmu, nikoli za účelem kontroly výkonné moci. Do protiváhy s povinností ochránit informace tak nevstupuje hodnota, jež by byla s to prolomit zákonný důvod pro neposkytnutí požadovaných informací. K tomu odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 12. 3. 2020, č. j. 8 A 40/2018-52. Žalobcem uváděný rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích označil za nepřiléhavý.

11. Žalovaný proto žádal, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce a další vyjádření žalovaného

12. Žalobce v replice na vyjádření žalovaného nad rámec žalobní argumentace uvedl, že bylo-li důvodem pro zamítnutí žádosti konkrétní trestní stíhání, mělo si ministerstvo vyžádat stanovisko obou dotčených orgánů trestního řízení (Policie ČR, Národní centrály proti organizovanému zločinu a Vrchního státního zastupitelství) dle § 14 odst. 7 písm. c) informačního zákona. Dodal, že je jako obhájce s probíhajícím trestním řízením obeznámen a není mu znám žádný zřejmý důvod, jak by jej mohlo poskytnutí požadovaných informací ohrozit. Proto předpokládá, že dotčené orgány by s poskytnutím požadovaných informací souhlasily. Dále namítal, že trestní řízení je vedeno pro podezření ze spáchání trestného činu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací dle § 230 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“) a dodal, že telefonní linka není počítačový systém ani jiný nosič informací. Proto není naplněna skutková podstata uvedeného trestného činu a důvody pro neposkytnutí požadovaných informací tak nemohou obstát. Závěrem uvedl, že pouhý odkaz na § 11 odst. 4 informačního zákona bez řádného zdůvodnění zakládá nepřezkoumatelnost postupu správního orgánu, neboť není možné ověřit, zda skutečně existují důvody pro odmítnutí žádané informace. Takový postup otevírá prostor pro libovůli správního orgánu k odmítnutí jakékoli žádané informace.
13. Žalovaný k replice žalobce nad rámec svého vyjádření k žalobě uvedl, že § 14 odst. 7 písm. c) informačního zákona neukládá povinnost konzultace s jiným povinným subjektem, a dodal, že taková konzultace byla v projednávané věci nadbytečná. Dále konstatoval, že otázka, zda je provozování telefonického objednávacího systému předmětem útoku či nikoli, je pro projednávanou věc irelevantní. Závěrem dodal, že ministerstvo nezná a nemůže znát všechny detaily trestního spisu, proto postačila zmiňovaná elementární a bezformální úvaha o možnosti ohrožení probíhajícího trestního řízení.

V. Posouzení věci Městským soudem

14. Při ústním jednání dne 24.11.2021 účastníci setrvali na svých stanoviscích a uváděli obdobně jako ve svých dosavadních podáních. Soud o důkazech nerozhodoval, neboť žalobce vzal návrh důkazu zpět a jiné důkazy účastníci nenavrhovali.
15. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou uplatněných bodů, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Podstatou sporu je posouzení, zda bylo odmítnutí žádosti dle § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona zákonné.
17. Při posouzení vyšel soud z následující právní úpravy:
18. Podle § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona v rozhodném znění *povinné subjekty dále neposkytnou informace o probíhajícím trestním řízení, nebo týkající se trestního řízení, pokud*

by její poskytnutí ohrozilo či zmařilo účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces.

19. Podle § 15 odst. 1 informačního zákon v rozhodném znění *pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti (dále jen „rozhodnutí o odmítnutí žádosti“), s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.*
20. Soud o žalobě uvažil takto:
21. Z vyjádření stran má soud za nesporné, že je ve věci telefonického objednávacího systému vedeno trestní řízení, v němž ministerstvo vystupuje jako poškozený, zatímco žalobce jako právní zástupce jednoho z obviněných. Právě s tímto trestním řízením mají dle žalovaného a ministerstva souviset požadované informace, které proto odmítly dle § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona poskytnout.
22. Soud předně uvádí, že mu nepřísluší jakkoli hodnotit předmět trestního řízení, spekulací žalobce, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata trestného činu, o němž je trestní řízení vedeno, se proto nezabýval. Argumentace žalobce, že vzhledem k nenaplnění skutkové podstaty trestného činu nebyl dán důvod k odmítnutí žádosti, je pak zcela lichá. Trestní řízení v době podání žádosti, prvostupňového i žalobou napadeného rozhodnutí stále probíhalo, tudíž o naplnění skutkové podstaty trestného činu nebylo pravomocně rozhodnuto. Z dikce § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona, jakož i z judikatury NSS vztahující se k tomuto ustanovení (a to i před jeho novelizací účinnou od 24. 4. 2019) vyplývá, že právě informace o probíhajícím trestním řízení či se takového řízení týkajících, může povinný subjekt za splnění dalších podmínek (tj. možnost zmaření či ohrožení účelu trestního řízení) odmítnout poskytnout. Po pravomocném skončení trestního řízení pak již není na místě poskytnutí informací bránit (viz např. rozsudek NSS ze dne ze dne 14. 9. 2009, č. j. 6 As 18/2009-63 či ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 As 103/2019-28).
23. Dále se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného, jakož i prvostupňového rozhodnutí, spočívající v tvrzeném nedostatečném odůvodnění odmítnutí žádosti. K tomu soudu uvádí, že povinný subjekt informace o probíhajícím trestním řízení či se tohoto řízení týkající dle § 11 odst. 4 informačního zákona neposkytne, když na základě konkrétních okolností dané věci dospěje k závěru, že je dána naléhavá společenská potřeba spočívající v možném zmaření či ohrožení účelu trestního řízení, případně v ochraně práv a svobod druhých, např. obětí trestného činu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2010, č. j. 1 As 44/2010-103, na nějž odkazoval i žalobce, či recentní rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 2. 2021, č. j. 5 A 96/2018-58).
24. Účelem trestního řízení je v souladu se zákonem odhalit pachatele skutku, který naplňuje znaky trestného činu podle hmotného trestního práva, vyšetřit tento skutek a postavit obviněného před soud, který rozhodne o jeho vině či nevině; v případě, že ho shledá vinným, uloží mu trest nebo ochranné opatření (nebo obojí), popřípadě upustí od potrestání, a zajistí výkon trestu i ochranného opatření, pokud byly uloženy. Účelem trestního řízení je i provedení řádného zákonného procesu. (ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš. § 1. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013).
25. Je skutečností, že z judikatury správních soudů (viz např. rozsudek NSS ze dne 5. 6. 2019, č. j. 3 As 101/2019-18 či rozsudku zdejšího soudu č. j. 5 A 96/2018-58) vyplývá, že dospěli-li správní orgány k závěru, že žádost o informace je třeba dle § 15 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona odmítnout, musí jejich rozhodnutí obsahovat řádné

odůvodnění toho, na základě jakých konkrétních skutečností by poskytnutím žádaných informací mohlo dojít ke zmaření či ohrožení účelů trestního řízení, na něž při odmítnutí poukazují. Z rozhodnutí tedy musí být zřejmé, jaké konkrétní okolnosti svědčí o tom, že v důsledku poskytnutí žádaných informací by mohlo dojít ke zmaření či ohrožení odhalení pachatele daného skutku nebo daných skutků, vyšetření tohoto skutku, případně skutků a postavení pachatele, případně pachatelů před soud, případně jaké konkrétní okolnosti svědčí o tom, že poskytnutím žádaných informací by mohlo být ohroženo či zmařeno provedení řádného trestního řízení.

26. V projednávaném případě je však třeba vzít v potaz, že ministerstvo ani žalovaný sice disponují požadovanými informacemi, avšak nikterak nedisponují probíhajícím trestním řízením. V něm ministerstvo vystupuje v pozici poškozeného, nikoli v pozici orgánu činného v trestním řízení (na rozdíl od žalovaných a povinných subjektů ve shora uváděné judikatuře). Jako takový nemůže odůvodněně hodnotit, jakým způsobem by poskytnutí požadovaných informací mohlo případně trestní řízení ovlivnit či ohrozit. Zároveň je však zjevné, že informace s tímto probíhajícím řízením souvisí, neboť se trestní řízení týká předmětu požadovaných informací, telefonického objednávacího systému.
27. Proto soud konstatuje, že správní orgány nikterak nepochybily, když odmítly žádost žalobce dle § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona. V projednávaném případě byla dána naléhavá potřeba, pro níž bylo třeba poskytnutí požadovaných informací odmítnout, spočívající v možnosti zmaření nebo ohrožení účelu trestního řízení, což správní orgány řádně uvedly. Absence konkrétního zdůvodnění, v čem uvedená možnost spočívá, nezakládá nepřezkoumatelnost prvostupňového ani žalobou napadeného rozhodnutí. Takové konkrétní zdůvodnění totiž nelze po ministerstvu, resp. žalovaném, jakožto poškozeném v trestním řízení, již z podstaty věci požadovat. Postačí tedy konstatování, že se požadovaná informace vztahuje k probíhajícímu trestnímu řízení a že jej má schopnost zmařit či ohrozit. Žalobou napadené rozhodnutí ani prvostupňové rozhodnutí tak nejsou nepřezkoumatelná.
28. Pro úplnost soud dodává, že ani jemu samotnému nepřisluší činit úvahu, zda by poskytnutí požadovaných informací mělo negativní vliv na probíhající trestní řízení. Je tomu tak proto, že soud komplexními informacemi o tomto trestním řízení nedisponuje a nedisponovali jimi v době rozhodování ani správní orgány. Soudu tedy není oprávněn činit spekulace o případných dopadech poskytnutí požadovaných informací na trestní řízení a jeho účel. Z vyjádření obou stran je však zjevné, že se požadované informace probíhajícího trestního řízení týkají. Nadto nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobce v tomto probíhajícím trestním řízení vystupuje v roli obhájce jednoho z obviněných, tudíž má možnost nahlížet do spisu v něm vedeného. Lze důvodně předpokládat, že požadované informace v něm jsou obsaženy, neboť se jedná o informace nezbytné pro vymezení trestné činnosti obviněných. K tomu soud dodává, že je vzhledem k žalobcovu postavení v probíhajícím trestním řízení otazné, zda vůbec požadované informace žádal v souladu s cílem práva na svobodný přístup k informacím, jímž je možnost veřejnosti získat informace o fungování veřejné moci a spolu s tím možnost, aby veřejnost mohla výkon veřejné moci efektivně kontrolovat.
29. Argumentace rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21. 3. 2019, č. j. 59 A 2/2018-54, je na projednávaný případ nepřiléhavá. V uvedeném případě byla žádost o informace odmítnuta povinným subjektem Policií ČR, jakožto orgánem činným v trestním řízení. Povinný subjekt tedy disponoval trestním řízením a měl tedy možnost odmítnutí žádosti řádně odůvodnit, což však neučinil a nezhojil to ani nadřízený správní

orgán. V nyní projednávaném případě nebyl povinný subjekt orgánem činným v trestním řízení.

30. Závěrem soud nevešel ani na námitku obsaženou v replice spočívající v argumentu, že si ministerstvo mělo vyžádat stanovisko dotčených orgánů trestního řízení dle § 14 odst. 7 písm. c) informačního zákona, neboť byla uplatněna po zákonem stanovené lhůtě dle § 71 ods. 2 s.ř.s. Pro úplnost soud uvádí, že se uvedené ustanovení týká možnosti prodloužení lhůty pro poskytnutí informace ze závažných důvodů. Je tedy na povinném subjektu, tj. v projednávaném případě na ministerstvu, aby zvážilo, zda je před rozhodnutím o poskytnutí žádaných informací třeba konzultace ve smyslu tohoto ustanovení či nikoli. V projednávaném případě ministerstvo žádost odmítlo, aniž by shledalo, že případná konzultace s jinými povinnými subjekty je potřebná.
31. Na základě uvedených skutečností soud nedůvodnou žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
32. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci procesně úspěšný, žalovanému správnímu orgánu, který měl úspěch, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.
33. Soud na závěr uvádí, že k obdobnému závěru dospěl zdejší soud ve věci sp. zn. 6 A 202/2018-47.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Praha 24. listopadu 2021

JUDr. Naděžda Řeháková, v. r.
předsedkyně senátu